

Verzonden: maandag 18 juli 2022

Onderwerp: Graag uw aandacht voor de zes centrumgebieden

Aan de Statengriffie,

Goedendag,

Binnenkort wordt gestart met het opstellen van de verkiezingsprogramma's voor de provinciale statenverkiezingen op 15 maart 2023. Wij vragen vanuit diverse belanghebbende stakeholders om voor de collegeperiode 2023-2027 nadrukkelijk aandacht te besteden aan de zes centrumgebieden in Flevoland, de levendige dorpscentra en de positie van de huidige en mogelijk toekomstige perifere detailhandelslocaties.

In de bijlage vind u een brief namens alle centrummanagers en ondernemers, in samenwerking met verschillende brancheorganisaties.

Wij vragen u deze brief te delen met de fracties en anderen,

Namens Centrumoverleg Flevoland,

Met vriendelijke groet,
Gastvrij Emmeloord

Lokaal Retailbelang is een samenwerkingsverband van brancheorganisaties vallende onder de Nationale Winkelraad van MKB Nederland:

lokaal
retail
belang

KIES VOOR SAMENWERKEN AAN VITALE BINNENSTEDEN EN DORPSCENTRA

Aan: de Staten Griffier Provincie Flevoland
cc: fractievoorzitters Politieke Partijen Flevoland
cc: griffie Provincie Flevoland en gedeputeerde

Datum: Emmeloord, 18 juli 2022
Onderwerp: Input verkiezingsprogramma Provinciale Statenverkiezingen
15 maart 2023

Geachte heer/ mevrouw,

Binnenkort start u met het opstellen van uw verkiezingsprogramma voor de provinciale statenverkiezingen op 15 maart 2023. Wij vragen vanuit diverse belanghebbende stakeholders om voor de collegeperiode 2023-2027 nadrukkelijk aandacht te besteden aan de zes centrumgebieden in Flevoland, de levendige dorpscentra en de positie van de huidige en mogelijk toekomstige perifere detailhandelslocaties.

Uniek als jongste provincie.

Flevoland is uniek als polderprovincie, met enerzijds een sterk landelijk karakter en anderzijds een aantal steden, die tevens onderdeel zijn van de Metropoolregio Amsterdam. Daarentegen hebben deze steden, behoudens Urk, geen historische achtergrond en ligt er een extra uitdaging om als ontmoetingscentra te kunnen wedijveren met de natuurlijke aantrekkingskracht van de historische Hanzesteden rondom de voormalige Zuiderzee. Om hierin te kunnen slagen is onze hoofdboodschap dat wij vragen om een actieve samenwerking en ondersteuning vanuit de provincie voor centrumbetrokkene en gemeenten.

Urgentie

De urgentie om voortvarend aan de slag te gaan is sterk aanwezig. Ondanks dat recente cijfers laten zien dat detailhandel en horeca het beter doen dan verwacht en er sprake zou zijn van een opleving in consumentenbestedingen, blijven er zorgen bij ondernemers hangen. De verdere ontwikkeling van het coronavirus, uitgestelde (belasting)betalingen en schulden, de oorlog in Oekraïne en de effecten hiervan op de economie zullen hun weerslag hebben op onze steden en centra. Daarnaast spelen de concurrentie met (inter-)nationale online platforms, de problematiek van bedrijfsopvolging, de enorme krapte op de arbeidsmarkt en de transformatieopgaven die lang niet overal gerealiseerd zijn, in Flevoland een grote rol.

Het Planbureau voor de Leefomgeving laat in haar publicatie 'Winkelleegstand in binnensteden voor, tijdens en na de pandemie' (, juni 2022) weten dat de verwachting was dat de leegstand van winkelruimte in binnensteden in de periode van 2020 tot begin 2022 met 40% zou stijgen. Daarentegen is begin 2022 gemeten dat de binnenstedelijke winkelleegstand juist is gedaald dankzij gericht beleid en ondersteuning van het Rijk. Overheidsbeleid helpt dus tegen meer leegstand.

stelt in dezelfde publicatie (pagina 7):

“Nu dat de steunmaatregelen worden stopgezet (Ministerie van Algemene Zaken 2022) kan het zo zijn dat de winkelbedrijven die kunstmatig in stand zijn gehouden alsnog failliet gaan, met een scherpe toename van de leegstand als gevolg. De mate waarin dit gebeurt hangt nog steeds af van de handelingen van gemeenten, vastgoedeigenaren, detaillisten en consumenten”.

Vitale en gezonde dorpen en stadscentra zijn van cruciaal belang voor de leefbaarheid en het economisch functioneren van de provincie Flevoland. Met het stoppen van de steunmaatregelen is een actieve rol van de provincie Flevoland meer dan ooit nodig. Tal van provincies in Nederland geven hierin reeds het goede voorbeeld, door in nauwe samenwerking met alle stakeholders en gemeenten een stimulerend beleid voor stads- en dorpscentra te ontwikkelen en uit te voeren.

Wij pleiten dan ook voor een continue aandacht vanuit de provincie Flevoland voor de leefbaarheid en vitaliteit van onze dorpen en stadscentra. Om dit te bereiken is een juiste mix nodig in culturele voorzieningen, evenementen, retail, horeca en dienstverlening in deze gebieden.

De binnenstad of het dorpscentrum zien we niet hoofdzakelijk als een economische ruimte. Winkels en horeca zijn met kerken, stadhuizen, rechtbanken, theaters, musea, culturele- en onderwijsinstellingen zeer sterk verbonden: een plek waar het (sociale) leven zich afspeelt.

Gezamenlijk zullen we structurele, innovatieve oplossingen moeten vinden om ervoor te zorgen dat binnensteden en dorpen aantrekkelijk en leefbaar worden en blijven. Dat kunnen we niet alleen en vergt innovatie, continue aandacht voor veranderingen, waarbij het onderwijs ook steeds een grotere rol speelt. De provincie kan hierin een belangrijke stimulerende en faciliterende rol spelen.

Onze zes aandachtspunten op provinciaal niveau zijn:

1. Detailhandelsvisie: helder detailhandelsbeleid; terughoudend met uitbreiding

Met de woningbouwopgave zien we uitbreiding van nieuwe wijkwinkelcentra met supermarkten en de dagelijkse goederen, in beeld komen. Gemeenten gaan op basis van deze verwachte uitbreidingen en transformatie-opgave, hun detailhandelsbeleid herzien. Hier zien wij voor de provincie Flevoland een gemeente-overstijgende coördinerende rol weggelegd. Het is immers niet verstandig om forse retail ontwikkelingen toe te laten zonder dat dit integraal en ook in regionaal verband is afgestemd. Stimuleer een duidelijk detailhandelsbeleid gericht op vitale en compacte winkelgebieden en houdt het buitengebied groen; een nieuwe supermarkt wordt vaak als aantrekkelijk gezien, maar dit dient ingepast te worden in een evenwichtige detailhandelsstructuur die past bij het voorzieningenniveau van de betreffende stad of het dorp. Anders gaat dit ten koste van iets anders en creëert dit leegstand elders, met name in de stadscentra. Op perifere locaties pleiten wij voor grote terughoudendheid om extra winkelmeters toe te voegen. Het huidige beleid, zoals bijvoorbeeld bij Bataviastad, te continueren. We vragen aan gemeenten om regionaal richting te geven in de detailhandelsvisies en voorzieningenbeleid en deze elke vijf jaar gezamenlijk af te stemmen.

2. Kennisdeling: voor retail en transformatie

- We pleiten voor het meer faciliteren van gemeenten in de retail opgaven die er spelen in de provincie Flevoland. Gedacht kan worden aan een onafhankelijke en deskundige adviescommissie voor advies inzake centrumvisies, transformatie opgaven en detailhandelsontwikkelingen, zoals dat in provincie Noord-Holland, Zuid-Holland en Noord-Brabant momenteel werkt.

Zij toetsen en stemmen o.a. nieuwe plannen voor detailhandel met bovenlokale impact en regionale visies af. Anderzijds delen zij kennis op regionale onderwerpen als leegstand, leefbaarheid, mobiliteit, Zero Emissie Zones en binnenstedelijke ontwikkeling.

- Het faciliteren van gemeenten met objectieve data door het coördineren van periodieke koopstroomonderzoeken bij de consument en aanbodanalyses met betrekking tot de ontwikkelingen in het retail aanbod.
- Zorgdragen voor kennis- en netwerkmogelijkheden voor gemeenten en centrummanagementorganisaties, zodat zij leren van elkaar. Het actief steunen en mede faciliteren van een op te zetten 'Retail Platform Flevoland'. Een Centrummanagers Community Flevoland is een uitstekende manier om binnensteden en dorpscentra qua kennis en behoefte te ontsluiten en te versterken. Hierbij denken we aan het delen van best-practices en benchmarken van bijvoorbeeld geslaagde initiatieven. Dat de behoefte aan een dergelijk netwerk er is, bewijst het onlangs genomen informele netwerk-initiatief vanuit een aantal winkelgebieden in Flevoland. Betrokkenheid en ondersteuning vanuit de provincie heeft daarbij een zeer gewenste meerwaarde.

3. Experimenteren, snelheid en flexibiliteit: ondersteun centrum gebieden en dorpen actief

- In de provincie Flevoland spelen in veel gemeenten allerlei opgaven rondom het samen werken aan vitale centrumgebieden en dorpscentra. Wij pleiten ervoor dat de provincie hierin pro-actief de betrokken partijen faciliteert bij de opstelling van centrum- of gebiedsplannen mét bijbehorende uitvoeringsprogramma's. Dat is bijvoorbeeld mogelijk als de provincie expertise aanbiedt en instrumenten en financiële middelen ontwikkelt om de ontwikkeling van de centrumgebieden te stimuleren en de leefbaarheid in dorpen te versterken. Ook kan procesgeld de lokale samenwerkingsprocessen versnellen.
- Transformatieplannen met handelingsperspectief zijn cruciaal voor **centrum gebieden**. Wij pleiten ervoor dat de provincie (financiële) arrangementen ontwikkelt om deze transformatieopgaven te faciliteren. Neem het voortouw in kennisdeling en uitbreiding van juridisch-planologische instrumenten die nodig zijn voor deze transformatieopgaven.

4. Digitalisering & Innovatie; stimuleren!

Het thema ondernemerschap is in de retail actueel. De provincie Flevoland kan hierin een positieve rol spelen: stimuleer het innovatieve vermogen van ondernemers en de lokale samenwerking. Kennisontwikkeling in de digitale wereld waarbij online en offline met elkaar worden verbonden geven een lokaal antwoord op de wereldwijde platformontwikkelingen. Ook hier ligt een gezamenlijke uitdaging die de provincie kan aanjagen.

De rol van technologie en de impact van (inter)nationale platformen op de ruimtelijke structuur en regionale economie wordt vaak onderschat. Ook de traditionele retail moet transformeren: (winkel)bedrijven moeten meer digitaliseren. De verwachting is dat de regionale economie marktaandeel blijft verliezen via (inter)nationale platformen aan de markt. Wij pleiten ervoor dat provincie en gemeenten samen met de stakeholders een digitaliseringsagenda vormen en samen antwoord geven op de volgende vragen:

1. Hoe maakt de traditionele retail gebruik van techniek en digitalisering?
2. Hoe wordt op lokaal niveau antwoord gegeven op (inter)nationale platforms?

Ook willen we erop wijzen dat via de retailsector veel regiodata beschikbaar zijn en dat er nadrukkelijk kansen liggen om hierin de samenwerking te zoeken met het hoger onderwijs. Vanuit de landelijke retailsector is een landelijke kennisinfrastructuur ingericht, om provincies hierbij te helpen. Het onafhankelijke (non-profit) kennis- en netwerkplatform DNWS (De Nieuwe Winkelstraat) – kan hiervoor worden ingezet (zie www.dnws.nl).

5. Verduurzaming: voortouw nemen in kennisdeling en steun experimenten

Ook in stadscentra en dorpen is de energietransitie en klimaatopgave volop actueel. Vergroening van winkelgebieden, verduurzaming van gebouwen en duurzame mobiliteitsoplossingen vragen bundeling van kennis en veel samenwerking tussen alle partijen. De provincie Flevoland kan hierin een belangrijke aanjagende rol spelen. Aangevoerd door de Woonopgave en Verduurzaming, is de mobiliteit en logistiek, alsook de bereikbaarheid volop in ontwikkeling. Zo bereiden steden zich voor op de implementatie van de Zero-emissie Stadslogistiek. Waarbij er een uitdaging ligt voor Vervoer en Logistiek. In een andere mate speelt dit bij dorpscentra, waar verduurzaming van vervoer, afval en circulariteit ook op de agenda hoort te staan, met een uitvoeringsprogramma.

6. Arbeidsmobiliteit: integrale afstemming

De druk op de arbeidsmarkt is groot en heeft de komende jaren een sterke impact op retail- en centrumgebieden. Ook in de retail kampen veel ondernemers met chronisch personeelstekort. Deze actuele uitdaging vraagt om een integrale (provinciale) afstemming hoe we in Flevoland omgaan met werkgelegenheid, geredeneerd vanuit schaarste.

In deze brief geven we onze visie op een provinciale aanpak, waarvoor wij uw aandacht vragen om deze in uw verkiezingsprogramma op te nemen. Uiteraard zijn wij bereid een nadere toelichting te geven.

Met vriendelijke groet,

Namens Centrumnetwerk Flevoland,

Centrummanager - Stichting Centrummanagement

Emmeloord E-mail:

Telefoonnummer:

centrummanager SuyderSee Dronten.
voorzitter stichting 'Hart van Lelystad'.
centrummanager Oud Urk.
voorzitter vereniging centrumondernemers Zeewolde.
directeur van Ondernemersvereniging Stadshart Almere.

Ondersteund door:

Lokaal Retailbelang,

www.lokaalretailbelang.nl

Lokaal Retailbelang is de samenwerking van 14 brancheorganisaties van de Nationale Winkelraad onder MKB Nederland en vertegenwoordigen 38.000 ondernemers.